

Peter Wyse Jackson, secretari general de Botanic Gardens Conservation International

“Tenim 100.000 espècies vegetals en perill d'extinció”

Peter Wyse Jackson està al capdavant de la Botanic Gardens Conservation International (BGCI), una xarxa mundial de jardins botànics que agrupa més de 550 jardins de 120 països. Nascut a Irlanda, el 1955, el doctor Wyse Jackson té en el seu currículum més de 250 publicacions sobre jardineria, horticultura i conservació. Com a expert de prestigi, és també consultor de la Convenció sobre Diversitat Biològica i impulsor del Grup de Gran Canària, que va presentar l'any 2000 una declaració per reclamar una estratègia global per a la conservació de les plantes.

En aquesta mateixa línia, des de l'abril del 2002 presideix la Global Partnership for Plant Conservation i és l'autor principal de l'Agenda Internacional per a la Conservació en els Jardins Botànics, que serveix de marc general per a la seva activitat. Ha vingut a Barcelona amb motiu del II Congrés Mundial de Jardins Botànics. “Un gran èxit –assenyala–, perquè ha permès establir les bases per a una agenda comuna d'actuacions en els pròxims anys.”

“Volem que, l'any 2010, tots els països del món tinguin almenys un jardí botànic”

“Sense les plantes no hi hauria ni tigres ni pandes, ni tan sols nosaltres podríem existir”

Què diferencia un jardí botànic dels altres jardins?

Un jardí botànic és una institució que manté col·leccions de plantes vives amb finalitats científiques, conservacionistes, pedagògiques i també de lleure per als visitants. És la interacció entre aquestes diferents finalitats el que fa que un jardí botànic sigui una tipologia única i diferenciada dels altres jardins. És important assenyalar que les espècies que hi ha en un jardí botànic estan documentades, mentre que un jardí convencional pot tenir una enorme riquesa vegetal, però no la té documentada.

Quins són els avantatges de tenir una xarxa mundial de jardins botànics?

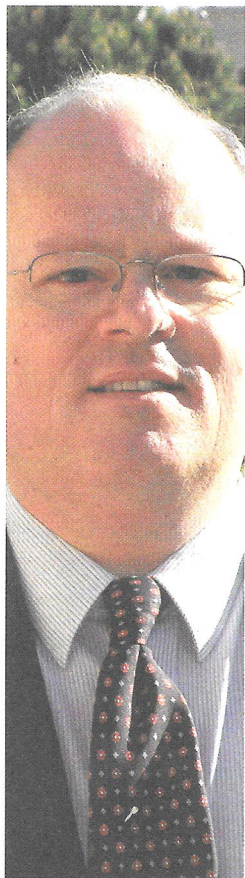
El primer és que garanteix que els jardins botànics del món poden parlar amb una sola veu en els fòrums internacionals. El segon és que ajuda a identificar les veritables prioritats que val pena aplicar en els nostres respectius jardins gràcies a un diàleg enriquidor

entre els membres, com el que hem tingut aquí, a Barcelona. Per exemple, sabem que els jardins botànics reben cada any, a tot el món, més de 200 milions de visitants, i aquestes institucions ho han d'aprofitar per transmetre missatges importants a aquestes persones. Quan ens trobem tots, periòdicament, solem debatre quins han de ser aquests missatges de cara al públic, de manera que tots transmetem una informació semblant.

Els membres de la BGCI són de països amb cultures de vegades força diferents. Això pot ser un obstacle de cara al treball conjunt o és al contrari?

No es pot negar que, quan treballen grups de persones amb diferents arrels culturals i lingüístiques, sempre hi ha dificultats. Però, al mateix temps, el contacte entre nosaltres ens ofereix noves oportunitats per contrastar experiències, que fan que els possibles obstacles se superin. Crec que les xarxes na-

“Quan una espècie es perd en un país, la perd tota la humanitat”

“Les xarxes nacionals de jardins botànics poden transmetre les preocupacions globals pel que fa a la conservació”

cionals de jardins botànics poden transmetre les preocupacions globals pel que fa a la conservació o l'educació perquè es prenguin les mesures adequades localment.

Hi ha alguna regió del planeta o alguna cultura que valori especialment el que significa un jardí botànic?

Crec que la valoració positiva dels jardins botànics és un fenomen que creix cada cop més a tot el món. Ho demostra el fet que més de 150 països en tenen, i, si tenim en compte que en el món actualment hi ha uns 200 estats, aproximadament, això ens dóna la mesura d'aquest èxit global. Però encara volem més i un dels nostres objectius com a organització és que l'any 2010 hi hagi com a mínim un jardí botànic a cada país del món, sense excepció. Crec que és factible per aquesta tendència que li deia i que constatem. Els governs nacionals, regionals i municipals, i les persones a títol individual, valoren els jardins botànics perquè s'han adonat del paper essencial que tenen en la conservació i en el coneixement de l'entorn més immediat. Dit això, vull remarcar que, als països on hi ha un elevat índex de biodiversitat, la funció dels jardins botànics és vital, perquè permeten preservar per a la humanitat espècies úniques que estan amenaçades.

Quin diagnòstic en fa, de l'estat de la biodiversitat vegetal en el món?

Estimem que actualment hi ha a tot el món unes 100.000 espècies vegetals en perill real d'extinció. Els jardins botànics poden combatre aquesta situació amb els bancs de llavors, que ajuden a preservar el patrimoni genètic de les plantes, però també poden treballar sobre el terreny aprofitant els coneixements dels seus científics per gestionar els espais naturals de la manera més correcta de cara a evitar extincions.

Com és que som tan sensibles a la pèrdua d'espècies animals i sembla que, directament, ignorem la pèrdua d'espècies vegetals?

Certament, quan pensem en les grans campanyes que s'han fet per salvar l'ós panda o el tigre i l'impacte mediàtic que tenen, immediatament veiem que les plantes són com una mena de germà pobre per a l'opinió pública. Però, per poc que hi pensem, és bastant clar que tota la vida del planeta depèn de les plantes. I, seguint aquesta constatació, ens hem de preocupar més per la con-

servació de les plantes. Sense elles, ni els pandes, ni els tigres ni nosaltres mateixos podríem existir. Si volem tenir futur, hem de parar com a mínim la mateixa atenció al món vegetal que a l'animal.

Creu que, en general, costa de fer arribar aquest missatge en la seva justa rellevància?
Crec que sí, perquè la consciència col·lectiva sobre la conservació de les plantes és molt baixa. De tota manera, hi ha algun signe positiu. En els darrers anys s'ha parlat molt dels boscos tropicals, com els de l'Amazònia, i s'ha divulgat la seva important funció en l'equilibri ambiental del planeta. Això, sens dubte, ha cridat molt l'atenció, però encara no de manera suficient per fer que la gent sigui conscient que s'estan perdent espècies en el seu propi país, potser al costat de casa seva.

Els diners ho fan tot. Quina és la situació financera dels jardins botànics en el món?

Els diners són extremament importants, però els problemes no es resolen només abocant-hi diners. Calen també altres recursos no materials per desenvolupar la nostra feina. De tota manera, i tornant a la primera afirmació, he de dir que actualment estan arribant fons que ajuden a mantenir les instal·lacions i a desenvolupar nous programes. Vénen dels governs, però també del món empresarial i de la banca; aquests darrers s'estan adonant que treballar conjuntament amb el sector ambiental val la pena en molts sentits. Són els països més pobres els que necessiten més suport financer, òbviament per la seva pròpia condició, però també per la seva major riquesa en biodiversitat. Per desgràcia, encara pensem en termes de país i frontera, però, quan una espècie es perd en un país, la perd tota la humanitat.

Quines característiques té el seu jardí botànic ideal?

Ha de ser gestionat per un equip ben preparat, motivat per una visió pròpia i amb ganes de canviar actituds. Conscient dels problemes que es plantegen, però amb determinació per superar-los. El jardí ideal pot tenir molts empleats o pocs, una hectàrea o cent. L'objectiu sempre és el mateix: que el jardí compleixi les seves funcions i, si pot ser, que sigui un punt de referència. ■

Albert Punsola